

Færdselssikkerhedskommissionens betænkning vedrørende spirituspåvirkede motorførere

Af landsdommer HELGE HOFF, Herning

Når jeg skal tage stilling til spørgsmålet om spirituspåvirkede motorførere, vil jeg gerne begynde med at understrege, at jeg er absolut enig i, at spirituspåvirkede motorførere betyder en meget alvorlig ulempe for færdselssikkerheden, fordi de, selvom de ikke er hovedårsagen til de alt for mange færdselsulykker, dog alt for ofte forårsager alvorlige færdselsulykker, der kunne have været undgået, hvis der ikke havde været tale om, at de ved misbrug af spiritus før kørslen havde nedsat eller helt op hævet deres evne til at køre forsvarligt.

Jeg er derfor også ganske enig i, at der bør gøres alt, hvad der kan gøres, for at komme dette til livs.

Under hensyn til, at domstolene allerede nu altid reagerer meget strengt overfor spirituspåvirkede motorførere, er det imidlertid næppe sandsynligt, at man kan nå videre ved en skærpelse af reaktionerne.

Det folk frygter er nemlig ikke så meget de strenge straffe, som det at blive opdagede.

Der bør derfor ske en virkelig forøgelse af politiets færdselskontrol, så der bliver en virkelig risiko for opdagelse.

Dette er imidlertid efter min mening ikke tilstrækkeligt. Der bør i forbindelse med den stærkt øgede færdselskontrol gøres et virkeligt og alvorligt arbejde for at belære befolkningen om, at man ved misbrug af spiritus før kørslen handler såvel rent menneskeligt som moralsk absolut forkasteligt.

Folk bør belæres om, at man, når man ved misbrug af spiritus nedsætter eller helt berøver sig selv evnen til at føre motor-køretøj på fuldt betryggende måde, ikke blot i høj grad forøger risikoen for at komme til at forvolde skade for andre, men også udsætter sig selv for store ubehageligheder som alkotest, kliniske lægeprøver med udtagelse af blod- og urinprøver og navnlig også for meget strenge straffe og frakendelse af retten til at føre motor-køretøj for lang tid.

Den bærende grundsætning i den gældende færdselslov er, at vejfarende altid skal optræde hensynsfuldt og udvise agtpågiven-

hed og forsigtighed, så der ikke opstår fare eller forvoldes skade eller ulempe for andre.

Det gælder derfor om at få folk til at forstå, at man i enhver henseende, også med hensyn til nydelse af spiritus før kørslen absolut skal efterleve færdselslovens udmærkede grundsætning.

Et sådant resultat kan man imidlertid absolut ikke nå ved yderligere skærpelse af reaktionerne, og navnlig heller ikke ved at indføre en promillegrænse.

Den eneste mulige vej er gennem ærlig og sandfærdig oplysning, propaganda og belæring at få befolkningen til at forstå det for færdselssikkerheden absolut nødvendige i, at denne grundsætning efterleves.

Jeg skal ikke nægte, at jeg altid har anset domstolenes meget strenge reaktioner, der virker i høj grad agtelsesferringende for den, der tilsidesætter hensynet til færdselssikkerheden ved misbrug af spiritus før kørslen, som et meget vigtigt led i understregningen af færdselslovens grundsætning, men jeg er naturligvis klar over, at man ikke når videre ved en yderligere skærpelse af reaktionerne.

Ved min gennemgang af kommissionens betænkning glædede det mig i høj grad, at kommissionen er nået til det resultat, at lovgivningen om spirituspåvirkede motorførere ikke kan baseres alene på en promilleregulering, og at den gældende regel i færdselslovens § 16 stk. 1 derfor bør bibeholdes. Derved er det fortsat i lovgivningen slået fast, at kernen i spirituskørsel er den manglende evne til på fuldt betryggende måde at føre motorkøretøj.

Kommissionen har imidlertid den opfattelse, at der er behov for en skærpelse af den gældende regel og har derfor overvejet muligheden for at skabe øget prævention ved at inddrage lavere grader af spirituspåvirkethed under det strafbare område.

Til støtte for indførelsen af en sådan udvidet kriminalisering har kommissionen anført, at flere nye videnskabelige undersøgelser har vist, at egnetheden som motorfører for en større del af førerne forringes væsentligt selv ved ret lave blodalkoholkoncentrationer, og at en udvidelse af det kriminaliserede område vil give bedre muligheder for mere differentierede sanktioner.

Da de lave påvirkningsgrader imidlertid i vidt omfang ikke vil give sig udslag i den præsterede kørsel eller ved de forholdsvis grove undersøgelsesmetoder, der anvendes ved de kliniske prøver, når kommissionen til det resultat, at en inddragelse af disse lavere påvirkethedsgrader må forudsætte, at der indføres en promillegrænse.

Da kommissionen ved de foretagne undersøgelser har fundet det videnskabeligt godtgjort, at selv lave alkoholpromiller i blodet kan forringe køreevnen, har den fundet det rimeligt og forsvareligt i overensstemmelse med den internationale udvikling,

gennem en promillegrænse at kriminalisere den nedsatte køreevne og dermed forøgede kørselsrisiko, som gennemsnitligt foreligger ved et vist alkoholindhold i blodet.

Det er sikkert rigtigt, at der mellem retsmedicinere er enighed om, at indtagelse af alkohol udover en vis mængde — „tærskelværdien“ — nedsætter en persons egnethed som motorfører, og at „tærskelværdien“ kan variere fra person til person.

Allerede dette, at „tærskelværdien“ kan variere, taler efter min mening stærkt imod at indføre en fast promillegrænse.

Kommissionen påberåber sig imidlertid, at man gennem forskellige undersøgelser har forsøgt at fastslå omfanget af den som følge af alkoholindtagelse forøgede risiko for at blive impliceret i færdselsulykke, og dermed fastslå, hvor grænsen bør drages.

Den største og nyeste undersøgelse er Grand Rapids undersøgelse fra U.S.A., hvorved der blev foretaget blodalkoholbestemmelse — analyse af udåndingsluft foretaget i laboratorium — på 5985 motorførere, der var indviklet i kørselsuheld, og af en kontrolgruppe på 7590 motorførere, som havde kørt under ganske tilsvarende forhold uden at blive indblandet i kørselsuheld.

Denne undersøgelse giver imidlertid, som det siges af flertallet af Retslægerådets medlemmer, kun oplysninger om, hvor mange gange større sandsynligheden er for, at personer med en vis alkoholkoncentration i blodet bliver indviklet i kørselsuheld, end personer der ikke har alkohol i blodet.

Undersøgelsen viste, at sandsynligheden for indblanding i kørselsuheld ved en blodalkoholkoncentration på 0,60 promille var dobbelt så stor, som når der ikke fandtes alkohol i blodet. Ved 1,0 promille var sandsynligheden 6—7 gange så stor, og ved 0,80 promille ville den være 3—4 gange så stor.

Dette siger imidlertid efter Retslægerådets udtalelse intet direkte om uheldsfrekvensen ved de forskellige alkoholkoncentrationer, idet der ikke findes oplysninger om, hvor stor en procent af de personer, der ikke havde alkohol i blodet, der under de givne forhold kom ud for kørselsuheld. Undersøgelsen giver derfor efter rådets mening lige så lidt som de andre foreliggende undersøgelser det tilstrækkelige videnskabelige grundlag for en vurdering af, ved hvilke blodalkoholkoncentrationer kørefærdigheden kan antages så hyppigt at være nedsat, at det er af praktisk betydning for, hvor grænsen for den gennemsnitlige kørselsfærdigheds nedsættelse bør drages.

Jeg forstår iøvrigt Retslægerådets udtalelser således, at det mener, at den af rådet ved behandling af sager om spirituspåvirkede motorførere fulgte praksis, hvorved rådet foretager en individuel behandling, hvorved hovedvægten lægges på udfaldet af den kliniske prøve, der jo hviler på en individuel bedømmelse,

skriftprøverne og en vurdering af forskellen mellem alkohol-koncentrationen ved blodudtagelsen og under kørslen, bør be-
vares.

Hvis man imidlertid alligevel vil benytte disse undersøgelses-
resultater som vejledning ved grænsedragningen, bør der i hvert
fald, som professor Kruhøffer, der som medlem af Retslægerådet
går ind for en promillegrænse på 1,20 promille, siger det, sam-
tidig tages et rimeligt hensyn til den individuelle variabilitet i
følsomheden overfor alkohol.

Ved en promillegrænse tages der imidlertid intet sådant hen-
syn.

Dette betyder efter Retslægerådets udtalelser, at man tilside-
sætter den sikre viden, man har om de af konstitutionelle år-
sager eller tilvænning til alkohol forårsagede meget betydelige
individuelle forskelle i følsomheden overfor alkohol, og om, at
følsomheden også hos samme person kan variere under forskel-
lige forhold.

Når kommissionen udtaler, at den sigtedes rettigheder ikke
ved den foreslåede kriminalisering kan anses at være gået for
nær, idet han selv, ved at nyde spiritus og derved med meget
stor sandsynlighed nedsætte sine køreevner og forøge ulykkes-
risikoen, har bragt sig ud i den risiko at blive behandlet efter
gennemsnitsreglerne, kan jeg absolut ikke være enig heri.

Kommissionens forslag betyder nemlig i virkeligheden, at man
indfører en gennemsnitsregel, der vil være absolut skadelig for
retssikkerheden.

I et retssamfund er det nemlig samfundets pligt at sikre den
enkelte borger, at han ikke bliver dømt, medmindre der fore-
ligger et fuldstændigt bevis for, at han virkelig er skyldig, det vil
med hensyn til spirituspåvirkede motorførere sige, at han på
grund af spiritusmisbrug mangler evnen til at føre motorkøretøj
på fuldt betryggende måde.

Selvom der foreligger formodning eller endog bevis for, at
gennemsnittet af befolkningen ved en vis alkoholkoncentration
i blodet er uegnede til føring af motorkøretøj, vil der i et rets-
samfund altid ske frifindelse, medmindre der er ført et fuld-
stændigt bevis for, at netop også den sigtede fører virkelig var
uegnet til føring af motorkøretøj.

En gennemsnitsregel som den foreslåede vil i høj grad bidrage
til hos befolkningen at nedbryde den tillid til og respekt for rets-
plejen, der er absolut nødvendig, hvis man skal kunne gøre sig
håb om at kunne opretholde ro og orden i samfundet.

Jeg må derfor, så alvorligt jeg formår det, advare imod at
indføre en sådan gennemsnitsregel her i landet.

Dertil kommer, at Retslægerådets flertal har udtalt, at man
ved en promillegrænse vil komme til at tillægge små koncentra-

tionsforskelle principiel betydning, trods det at der fra et biologisk synspunkt ingen principiel forskel er, og at betænkelighederne herved øges i den grad, der består usikkerhed på vurderingen af blodalkoholkoncentrationens absolutte størrelse på grund af selve blodalkoholanalysens usikkerhed.

Når der således ingen biologisk forskel er, vil en undladelse af at tage hensyn til de faktisk foreliggende store forskelligheder i tolerancen efter min mening være et også rent menneskeligt ganske urimeligt indgreb i den enkeltes retssikkerhed.

Jeg forstår derfor godt og kan fuldtud tilslutte mig Retslægerådets stadige advarsler imod indførelsen af en promillegrænse.

I kommissionen er man imidlertid enige om at gå over til en promillegrænse, og om, for at fastholde det niveau, hvor der ifølge retspraksis sker domfældelser, at sætte grænsen til 0,80 promille.

Flertallet i kommissionen mener imidlertid, at der er behov for en skærpelse og foreslår derfor, at den nederste grænse sættes til 0,50 promille, som i Norge og Sverige.

Da flertallet desuden ud fra kriminalpolitiske synspunkter anser det for hensigtsmæssigt at slå fast, at der findes alvorligere lovovertrædelser og mildere lovovertrædelser, foreslås det, at færdselslovens § 16 suppleres med begge disse grænser, således at der ved de mildere grader som hovedregel anvendes bødestraf uden frakendelse af retten til at være fører af motorkøretøj.

Ved vurderingen af, hvilke ændringer disse grænser i realiteten vil betyde i den nuværende retstilstand, kan jeg nævne, at såvel Anklagemyndigheden som Advokatrådet, der ligesom Dommerforeningen har afgivet udtalelser overfor kommissionen, har udtalt, at de ikke mener, at den foreslåede promillegrænse på 0,80 promille vil betyde nogen særlig ændring i den nuværende retstilstand.

Derimod har såvel Dommerforeningen som Anklagemyndigheden og Advokatrådet samt kommissionens mindretal udtalt sig imod den lave grænse på 0,50 promille, da den på grund af den ringe opdagelsesrisiko næppe vil få nogen virkelig skærpende betydning. Denne lave grænse i forbindelse med bødestraf må derimod utvivlsomt befrygtes at ville formindske den efterhånden opnåede agtelsesforringende virkning af spirituskørsel og dermed virke nedbrydende på den generalpræventive virkning, idet befolkningen sikkert vil blive tilbøjelige til at bagatellisere overtrædelserne.

Også rent menneskeligt mener jeg, at en så lav promillegrænse som 0,50 promille vil komme til at virke skadeligt. En sådan lav grænse betyder nemlig, som det er blevet sagt, „i realiteten total afholdenhed,“ og vil derfor komme til at virke som et forbud mod nydelse af spiritus. Da livets erfaringer jo tydeligt viser, at

et forbud altid avler modstand og trods og derfor alt for ofte vil blive overtrådt, må det efter min mening anses for udelukket, at det vil kunne bidrage til at nedbringe antallet af spirituspåvirkede motorførere. Det kan tværtimod befrygtes, at det vil bidrage til at fremme nydelsen af spiritus og derved virke endnu mere skadeligt for færdselssikkerheden.

Da kommissionen i sin betænkning forudsætter, at der, bortset fra enkelte særlige tilfælde, i praksis alene bliver tale om anvendelse af promillebestemmelserne, betyder den foreslåede promilleregulering, at man indfører en uafbeviselig formodningsregel, hvorefter en bestemt blodprøve vil være afgørende og bindende for domstolene ved deres afgørelser.

Dette vil være et meget alvorligt indgreb i den her i landet ved retsplejeloven i 1919 gennemførte for den rigtige og retfærdige afgørelse så betydningsfulde frie bevisbedømmelse.

Efter retsplejeloven er bedømmelsen af bevisernes vægt nemlig ikke bundet af lovregler, men foretages af domstolene på grundlag af det samlede indhold af den stedfundne bevisførelse.

Jeg kan absolut ikke være enig med kommissionen, når den i betænkningen siger, at en blodprøve som bevismiddel vil være væsentlig mere nøjagtig og velegnet til at lægge til grund, end lægernes vurdering ved den kliniske undersøgelse og eventuelle vidneforklaringer.

For mig at se, er det hævet over enhver tvivl, at det for den enkelte borger er langt mere betryggende, at skyldspørgsmålet afgøres på grundlag af en samlet overvejelse og individuel bedømmelse af samtlige foreliggende oplysninger om sigtedes optræden, hans kørsel, om han har forvoldt skade, omfanget af det nydte spiritus, de lægelige oplysninger, om i hvilket omfang han var påvirket af spiritus, samt oplysningerne om den forefundne alkoholpromille, end at det afgøres alene på grundlag af en blodanalyse, der ifølge Retslægerådets udtalelser, som enhver analytisk metode er behæftet med en vis usikkerhed, og hvis rigtighed domstolene er afskårne fra at kunne kontrollere.

Ved en promilleregulering vil man faktisk indføre en særbehandling af spirituspåvirkede motorførere, der vil blive stillet ringere i retssikkerhedsmæssig henseende, end enhver anden der begår lovovertrædelser.

Af hensyn til den enkelte borgers retssikkerhed bør man derfor absolut ikke forlade den frie bevisbedømmelse, der faktisk er hans eneste værn overfor fejltagelser og vilkårligheder.

Da vi jo lever i et retssamfund, hvor retssikkerheden spiller en så afgørende rolle for vor følelse af tryghed, ro og orden, bør man absolut heller aldrig lade hensynet til retssikkerheden vige for hensynet til færdselssikkerheden.

Det bør i hvert fald kun ske, hvis det virkelig bevises, at det vil være af afgørende betydning for færdselssikkerheden.

Et sådant bevis er imidlertid absolut ikke ført, og det er end ikke sandsynliggjort, at en promilleregulering vil kunne nedbringe antallet af spirituspåvirkede motorførere.

Forholdene i Norge og Sverige, hvor de i flere år har haft promilleregler, viser da også, at disse regler ikke har kunnet nedbringe antallet af spirituspåvirkede motorførere. Tværtimod har antallet i begge disse lande stadigt været stigende, så de stort set ligger på linie med forholdene her i landet.

Det er sikkert rigtigt, som politifuldmægtig Elg Elgesem i Norge har sagt det, at det er meget tvivlsomt, om man kan nå længere ved en sådan regel.

Den danske Dommerforening har da også overfor kommissionen udtalt, at den ikke kan anbefale en ændring af den gældende retstilstand.

Jeg kan fuldtud tiltræde dette. For mig at se har færdselsloven ordnet forholdene på fuldt betryggende måde, så der i det hele taget ikke er grund til ændringer.

Af Dommerforeningens udtalelser fremgår det iøvrigt også, at der heller ikke kan være tale om, at der er vanskeligheder med hensyn til domsmændenes praktisering af kriteriet efter færdselslovens § 16, stk. 1.

I denne forbindelse vil jeg gerne nævne, at foretagne undersøgelser klart viser, at domstolene altid har anvendt og stadig anvender den frie bevisbedømmelse og aldrig, hverken med hensyn til skyldspørgsmålet eller med hensyn til strafudmålingen har afgjort spørgsmålet på grundlag af een promille.

Det er derfor absolut urigtigt, når det hævdes, at domstolene i praksis har accepteret een promille som skæringsgrænse.

Når praktisk taget alle, der har een promille alkohol i blodet, bliver dømt, skyldes det ikke, at man har accepteret en sådan grænse, men ganske simpelt dette, at der i sådanne tilfælde praktisk taget altid vil være andre momenter end promillen, der taler for domfældelse.

At domstolene reagerer strengere, jo mere påvirket den sigtede har været, skyldes simpelt hen dette, at risikoen for trafikulykker vokser, jo mere man ved misbrug af spiritus har nedsat sin evne til at køre på fuldt betryggende måde, og at der derfor er brug for strengere reaktioner.

Alt vel overvejet må jeg, så stærkt jeg formår det, i det hele taget advare mod at indføre en promillegrænse, der i alle måder vil være skadelig for retssikkerheden uden på nogen måde at bidrage til at fremme færdselssikkerheden.

Jeg vil i denne forbindelse også nævne, at direktør Wittig i sin tid påviste, at en promilleregulering vil være behæftet med så

mange alvorlige fejlmuligheder, at den som den grove gennemsnitsregel, den er, vil være meget farlig for retssikkerheden.

Som en sådan meget alvorlig fejl ved en promillegrænse kan jeg nævne, at selve blodanalysen ifølge Retslægerådets udtalelser, som enhver analytisk metode er behæftet med en vis usikkerhed, hvilket har medført, at rådet har måttet fastsætte en sikkerhedsmargin på selve analyseresultatet på 0,15 promille.

Som en anden endnu mere alvorlig fejl ved en promillegrænse kan jeg nævne de store vanskeligheder, en „tilbagegning“ fra tidspunktet for udtagelsen af blodprøven til kørselstidspunktet rummer.

Dette har betydning allerede i dag, men betydningen bliver ikke mindre, hvis vi får en promilleregulering — tværtimod.

Efter færdselsloven er det nemlig den pågældendes tilstand under kørslen, der er afgørende.

En vurdering af førerens tilstand under kørslen kræver efter Retslægerådets udtalelse også en vurdering af blodalkoholkoncentrationen under kørslen.

Da den foreliggende bestemmelse af blodalkoholkoncentrationen imidlertid altid repræsenterer koncentrationen på et tidspunkt kortere eller længere efter kørslen, må der foretages en „tilbagegning“.

Efter Retslægerådets udtalelser er en sådan tilbagegning forbundet med betydelig usikkerhed. Denne usikkerhed vil være desto større, jo længere tid, der er hengået mellem kørslen og udtagelsen af blodprøven og der kan derfor ikke, således som ved selve blodanalysen, gives nogen bestemt talstørrelse for usikkerheden.

Svenske medicinske eksperter har da også overfor kommissionen forklaret, at en kvantitativ tilbagegning fra prøve- til kørselstidspunkt praktisk taget altid er umulig. Derimod skulle man efter deres mening ofte med rimelig sikkerhed kunne angive, om blodalkoholpromillen var ved at synke eller ved at stige på prøveudtagelsens tidspunkt.

Det danske Retslægeråd foretager imidlertid til brug ved vurderingen af den sigtedes tilstand på kørselstidspunktet altid en sådan tilbagegning og anvender derved to faktorer for henholdsvis faldet i blodalkoholkoncentrationen pr. tidsenhed, hvor der regnes med forekomsten af individuelle variationer fra 0,10 til 0,20 promille pr. time, og den fraktion af „legemsvægten“, som, når den indtagne alkohol har fordelt sig jævnt, tjener som „opløsningsmiddel“ for alkohol i den samme grad som blodet. Her regner man med variationer fra 0,50 til 0,85 for mænd og 0,38 til 0,63 for kvinder.

Når man, som det sker i rådet, ved beregningen altid lægger hovedvægten på den for sigtede gunstigste værdi for de nævnte

faktorer, vil man ved tilbageregningen opnå, at den indførte sikkerhedsmargin automatisk vokser med det tidsrum, der er hengået mellem kørselstidspunktet og udtagelsen af blodprøven. Rådet anser derfor denne fremgangsmåde for adækvat og den eneste praktikable.

Rådet peger imidlertid på, at der vil opstå yderligere usikkerhed i beregningen, hvis der mellem kørslen og udtagelsen af blodprøven er indtaget spiritus, idet det kan være vanskeligt på grundlag af de foreliggende oplysninger nøjagtigt at fastslå, hvor mange gram alkohol der er indtaget i dette tidsrum.

En særlig usikkerhed for vurderingen af blodalkoholkoncentrationen på kørselstidspunktet opstår, hvis der er indtaget spiritus kort forud for kørslen, idet der da i vurderingen må indgå en vurdering af, hvor meget af den sidst indtagne alkohol, der endnu ikke var opsuget fra mave-tarmkanalen inden kørselens afslutning. Man må her tage hensyn til, hvor meget alkohol, der er indtaget i den sidste time før kørslen, og denne indtagelses tidsmæssige fordeling indenfor dette tidsrum, herunder tidsrummet mellem den sidste spiritusindtagelse og kørslen. Der vil derfor altid kun kunne blive tale om et skøn, som endda i mange tilfælde må betegnes som et ret groft skøn.

For helt at undgå en tilbageregning har man i Storbritanien valgt at lægge vægten alene på blodprøvetidspunktet og ikke på kørselstidspunktet.

Kommissionen, der har erkendt, at tilbageregningen ofte vil volde store vanskeligheder, og at disse naturligvis ikke vil blive af mindre betydning, når man som foreslået tillægger blodalkoholkoncentrationen afgørende betydning, har imidlertid ikke villet foreslå en regel som den i Storbritanien indførte, idet den vil kunne føre til urimelige frifindelser, hvis blodprøven først foretages længe efter kørslen. Den vil derved komme til at medvirke til at øge antallet af tilfælde, hvor den sigtede flygter fra ulykkesstedet.

Kommissionen har derimod foreslået, at afgørelsen af, om den fastsatte promillegrænse er overtrådt, træffes på grundlag af blodalkoholkoncentrationen under eller efter kørslen. Derved vil man indføre en regel, der blev foreslået af nordiske delegerede i 1955, og som går ud på, at føreren, hvis han havde en alkoholmængde i kroppen, som senere bevirker en forhøjelse af blodalkoholkoncentrationen, skulle anses ved kørslen at have haft den forhøjede alkoholkoncentration i blodet.

Selvom Kommissionen er klar over, at man naturligvis ikke helt kan undgå tilbageregning, navnlig ikke, hvor der er hengået længere tid mellem kørsel og blodprøvens udtagelse, mener den dog, at problemet er blevet stærkt forenklet ved den foreslåede

regel, idet man efter forslaget også kan lægge vægt på promillen på blodprøvetidspunktet.

Reglen er efter kommissionens mening praktisk, idet man i en del tilfælde, hvor spiritus er indtaget umiddelbart før kørslen, undgår tilbageregningsproblemet, og den er efter kommissionens mening også velmotiveret, allerede fordi indtagelse af så meget alkohol før kørslen, at det er i stand til at fremkalde en blodalkoholkoncentrationen på over lovens grænser, normalt er udtryk for en laden stå til med hensyn til, hvorledes kørslen vil komme til at forløbe.

Kommissionen mener iøvrigt også, at retssikkerhedshensynet er tilgodeset, hvis man, som foreslået, anvender den tilbageregningsværdi, der er gunstigst for tiltalte, hvilket efter Retslægerådets udtalelse ved en promillegrænse vil være 0,10 promille pr. time, og desuden en sikkerhedsmargin på 0,15 promille.

Når kommissionen imidlertid har slået fast, at kernen i spirituskørsel også efter indførelsen af de foreslåede ændringer i færdselsloven fortsat skal være den manglende evne til at føre motorkøretøj, må det efter min mening ganske givet, også efter at ændringerne er indført, stadig være førerens tilstand under kørslen, der er afgørende. Der skal derfor stadig foretages en vurdering af, hvorledes hans tilstand var under kørslen, hvilket jo efter Retslægerådets udtalelse også kræver en vurdering af blodalkoholkoncentrationen på dette tidspunkt.

Da en sådan vurdering af blodalkoholkoncentrationen efter Retslægerådets udtalelse trods vanskelighederne på adækvat måde kan ske ved tilbageregning, når der derved tages hensyn til de foreliggende variationer, mener jeg, at hensynet til den enkelte borgers retssikkerhed kræver, at vurderingen sker på grundlag af en tilbageregning til kørselstidspunktet, og absolut ikke, som det foreslås i den nye regel, hvorefter der også kan lægges vægt på promillen ved blodprøvetidspunktet, ved at føreren „skal anses ved kørslen at have haft den forhøjede alkohol-koncentration i blodet“, hvilket vil sige koncentrationen på blodprøvetidspunktet.

Når kommissionen har erkendt, at en tilbageregning ikke helt kan undgås, kan jeg ikke se, hvorfor man så ikke i alle tilfælde skal anvende tilbageregningen, så det altid bliver blodalkoholkoncentrationen under kørslen, som jo efter færdselsloven er det afgørende tidspunkt, der bliver afgørende. En tilbageregning vil trods alle de dermed forbundne vanskeligheder være langt mere betryggende for den enkelte borgers følelse af retssikkerhed, end en regel, hvorved man skal lægge blodalkoholkoncentrationen på tidspunktet for blodudtagelsen til grund.

En regel som den foreslåede vil nemlig faktisk betyde, at man indfører endnu en yderligere formodningsregel, hvilket jo vil

være i afgjort strid med den gældende grundsætning om, at enhver rimelig tvivl vedrørende bedømmelsen af bevisernes vægt bør komme den sigtede til gode, og dermed betyde et for retssikkerheden meget farligt indgreb i den så betydningsfulde frie bevisbedømmelse.

Jeg må derfor af hensyn til den enkeltes følelse af retssikkerhed meget alvorligt advare imod at indføre en sådan regel.

Jeg skal iøvrigt ikke fortælle mig i kommissionens øvrige betragtninger, men vil blot nævne, at kommissionen heldigvis ikke mener at burde foreslå en bestemmelse som den norske, der forbyder i de første 6 timer efter kørslen at nyde spiritus, når man forstår eller må forstå, at der kan blive politietterforskning på grund af kørslen.

Et flertal af kommissionen foreslår at opretholde bestemmelsen i færdselslovens § 16 stk. 3 om, at det er forbudt at overlade føringen af motordrevet køretøj til en person, der er påvirket af spiritus som angivet i § 16 stk. 1 med den efter min mening på grund af de betydelige bevisvanskeligheder betænkelige ændring, at det tillige skal være strafbart at overlade køretøjet til en person, der gør sig skyldig i overtrædelse af 0,80 promillereglen.

Under hensyn til den mindre fare, der er forbundet med overtrædelse af 0,50 promillereglen og de betydelige vanskeligheder, der vil være for at føre bevis for, at den, der overlader føreren et køretøj, vidste eller burde vide, at føreren havde en sådan blodalkoholkoncentration, mener kommissionen ikke at 0,50 promillereglen bør omfattes af reglen.

For at der kan ske domfældelse efter § 16 stk. 3, må straffelovens almindelige tilregningsbetingelser være opfyldt, hvilket jo vil sige, at det skal bevises, at den, der overlader føringen af køretøjet til en anden, indså eller burde indse, at den pågældende på grund af spiritusnydelse var ude af stand til at føre køretøjet på fuldt betryggende måde.

Flertallet af kommissionen foreslår, at de foreslåede regler også skal gælde knallerter.

For cyklister skønnes de gældende regler derimod tilstrækkelige.

Efter alt det foreliggende finder jeg, at det såvel af retslige som retsmedicinske og ren menneskelige grunde vil være meget betænkeligt for ikke at sige absolut uforsvarligt at forlade den frie bevisbedømmelse og gå over til en fast promillegrænse ikke mindst, når man går helt ned til 0,50 promille. En promillegrænse vil nemlig ikke blot være absolut skadelig for retssikkerheden, men den vil heller ikke kunne bidrage til at fremme færdselsikkerheden.

Som et argument, som jeg personlig tillægger meget stor vægt, der taler for ikke at indføre en promillegrænse, vil jeg nævne, at

Retslægerrådet i 1959 har udtalt, at promillen efter rådets praksis ikke kommer selvstændigt i betragtning ved rådets udtalelser til vejledning for domstolene om, hvorvidt sigtede må antages at have været spirituspåvirket i medicinsk betydning, men kun tjener som supplement.

Når Retslægerrådet altså i sine rent retsmedicinske udtalelser til vejledning for domstolene ikke tør tillægge alkoholpromillen nogen afgørende betydning, vil det da vist være ganske urimeligt, unaturligt og uretfærdigt ved en uafbeviselig formodningsregel at tvinge domstolene til at lade promillen være enefølgende ved deres afgørelser af skyldspørgsmål og reaktioner, der jo rent menneskeligt vil ramme den enkelte sigtede meget hårdt dels som frihedsstraf dels som frakendelse af retten til at føre motor-køretøj for lang tid.

Jeg vil slutte med at udtale håbet om, at Folketinget, ligesom det skete ved vedtagelsen af den nu gældende færdselslov, af hensyn til den danske retssikkerhed vil forkaste det af flertallet af kommissionen fremsatte forslag og bevare den frie bevisbedømmelse også i sager mod spirituspåvirkede motorførere.

Helge Hoff.